

# Raport Global CEO Survey, PwC: Încrederea executivilor în creșterea economică scade dramatic

- *Incertitudine în privința creșterii economice la nivel global în aproximativ toate țările, prudența prevalează*
- *Statele Unite ale Americii rămân în continuare o piață cheie pentru creștere, însă China reduce decalajul față de Statele Unite*
- *Conflictele comerciale, incertitudinea privind politicile publice, problemele geopolitice și deficitul de competențe influențează puterea economiei globale și creșterea acesteia*

Aproximativ 30% dintre liderii de afaceri consideră că ritmul creșterii economice globale va scădea în următoarele 12 luni. Procentul este de aproape 6 ori mai mare față de nivelul de 5% înregistrat anul trecut – un salt record în ceea ce privește pesimismul. Acesta este unul dintre rezultatele cheie a celei de-a XXII-a ediții a raportului anual CEO Survey derulat de PwC la nivel global, pe un eșantion de peste 1.300 de executivi și lansat în cadrul întâlnirii anuale a Forumului Economic Mondial de la Davos. Rezultatul este în antiteză cu recordul de optimism privind perspectivele de creștere ale economiei mondiale, înregistrat în ediția de anul trecut a raportului, de la 29% la 57%.

Cu toate acestea, nu toate concluziile sunt sumbre: 42% dintre executivi văd în continuare o îmbunătățire a perspectivelor economice, deși procentul este semnificativ mai mic comparativ cu cel de 57% înregistrat în 2018. Per

ansamblu, așteptările executivilor cu privire la creșterea economică globală sunt mai polarizate anul acesta, dar tendința generală este de a previziona scăderi ale ritmului de creștere. Cea mai pronunțată schimbare a fost observată în rândul directorilor executivi din America de Nord, unde optimismul a scăzut de la 63% în 2018 la 37%, cel mai probabil din cauza estompării efectelor stimulentei fiscale și a tensiunilor comerciale tot mai crescute. Executivii din Orientul Mijlociu se așteaptă de asemenea la o scădere a ritmului creșterii economice, cu cei care se declară optimiști în privința perspectivelor economiei globale scăzând de la 52% la 28%, datorită incertitudinilor economice tot mai crescute în regiune.

La nivel local, 38% dintre executivii români consideră că economia globală își va încetini creșterea. Procentul este aproape de trei ori mai mare față de cel înregistrat anul trecut (13%). La polul opus, 33% dintre directorii generali din România au declarat că văd o accentuare a acesteia. Gradul de optimism a scăzut, raportat la anul trecut când 49% se așteptau ca economia globală să aibă o creștere mai mare.

De asemenea, scăderea optimismului directorilor executivi a influențat planurile de creștere pe care aceștia le aveau, dincolo de granițele propriilor țări. Statele Unite ale Americii rămân, cu o marjă mică, în continuare pe prima poziție în topul țărilor cele mai importante pentru creșterea afacerilor companiilor, cu 27% dintre executivi indicând acest lucru, o scădere semnificativă totuși de la 46% care declarau acest lucru în 2018. A doua cea mai atractivă piață, China, a înregistrat de asemenea o scădere, 24% comparativ cu 33% în 2018. Per ansamblu, India este performera ediției de anul acesta, depășind recent China în clasamentul economiilor majore cu cea mai rapidă dezvoltare<sup>1</sup>.

*„Părerile exprimate de executivi reflectă perspectivele economice majore, care își ajustează în scădere previziunile pentru 2019”, a spus Bob Moritz, Global Chairman, PwC. „Odată*

cu escaladarea tensiunilor comerciale și a protecționismului, este normală scăderea încrederii.”

**Încrederea în creșterea veniturilor companiilor pe termen scurt a scăzut dramatic**

Neliniștea legată de creșterea economică globală contribuie la scăderea încrederii executivilor în privința perspectivelor pe care propriile companii le au pe termen scurt. Astfel, 35% dintre respondenți afirmă că sunt foarte încrezători în perspectivele propriei organizații de a-și crește veniturile în următoarele 12 luni, în scădere de la 42% în raportul de anul trecut.

Și în România procentul executivilor care sunt „foarte încrezători” în perspectivele propriilor companii a scăzut ușor, de la 38% în 2018, la 32% anul acesta.

*„Directorii generali au în continuare încredere în tendințele de creștere economică atât la nivel mondial, cât și în ceea ce privește propriile companii. Există premise bune pentru dezvoltarea afacerilor, dar pentru ca acest lucru să fie posibil este nevoie de un mediu economic stabil și predictibil. Această din urmă caracteristică este elementul pe care mulți executivi își planifică creșterea și dezvoltarea afacerilor. Este important dialogul permanent între factorii decizionali în politica economică și fiscală și mediul de afaceri astfel încât dezvoltarea afacerilor din România și continuarea programelor investiționale să poată fi planificate pe baze solide,”* a declarat Ionuț Simion, **Country Managing Partner, PwC România**.

Dacă privim mai atent la rezultatele specifice ale câtorva țări, observăm faptul că sentimentul executivilor este similar cu cel privind perspectivele economiei globale:

- În China, se înregistrează o scădere a încrederii în privința perspectivelor de creștere a propriilor companii, de la 40% în 2018 la 35% anul acesta, din

cauza războiului comercial, tarifelor instituite de Statele Unite ale Americii și scăderii producției industriale;

- În Statele Unite, se înregistrează o scădere a încrederii de la 52% la 39% în 2019, din cauza tensiunilor comerciale și a încetinirii creșterii economice;
- În Germania, se înregistrează o scădere a încrederii de la 33% în 2018 la 20% anul acesta din cauza tensiunilor comerciale, a frânării economiei și a riscului unui Brexit fără acord între Marea Britanie și Uniunea Europeană;
- În Argentina se observă o scădere a gradului de încredere al executivilor, de la 57% la 19%, pusă pe seama recesiunii și a colapsului monedei naționale;
- În Rusia scăderea de la 25% la 15% este pusă pe seama declinului exportului, volatilității cursului de schimb și a creșterii șomajului.

Pentru a genera venituri în creștere în acest an, executivii se vor baza în proporție de 77% pe eficiența operațională și 71% pe creșterea organică.

**Topul piețelor pentru creștere:** Se păstrează încrederea în Statele Unite drept cea mai importantă piață pentru perspectivele de dezvoltare a companiilor, în ciuda scăderii semnificative a nivelului de optimism

Statele Unite își păstrează, pentru următoarele 12 luni, prima poziție în topul piețelor care vor genera creștere pentru companii. Cu toate acestea, mulți directori generali se uită, de asemenea, și către alte piețe. Acest fapt este reflectat și de semnificativa scădere, de la 46% în 2018 la 27% în 2019, pe care Statele Unite o resimt în topul țărilor cu potențial de creștere. China a redus din decalajul față de Statele Unite, suferind, de asemenea, o scădere a încrederii de la 33% în 2018 la 24% în 2019.

Drept rezultat al războiului comercial cu Statele Unite, directorii executivi din China și-au diversificat opțiunile privind piețele pe care pot obține creștere. În această situație, doar 17% mizează pe Statele Unite, în scădere de la 59% față de anul trecut.

Celelalte trei țări care completează topul primelor cinci teritorii care oferă potențial de creștere sunt: Germania cu 13%, în scădere de la 20%; India cu 8%, în scădere de la 9% și Regatul Unit cu 8%, în scădere de la 15% în 2018.

**Amenințări la adresa creșterii:** *generate de economie, nu existențiale*

Pe măsură ce indicatorii previzionează o încetinire a economiei globale, executivii și-au îndreptat atenția spre modul în care companiile se pot adapta la creșterea populismului din țările în care își desfășoară activitatea. Războaiele comerciale<sup>2</sup>, incertitudinile privind politicile publice, precum și protecționismul au înlocuit terorismul, schimbările climatice și creșterea poverii fiscale în topul primelor zece amenințări la adresa creșterii economice.

Din rândul directorilor executivi „extrem de preocupați” de războaiele comerciale, 88% sunt în mod deosebit neliniștiți de disputele dintre China și Statele Unite ale Americii. 98% dintre executivii americani și 90% dintre cei chinezi și-au exprimat aceste îngrijorări.

Dintre directorii generali din China care s-au arătat „extrem de preocupați” de războaiele comerciale, majoritatea a adoptat o abordare reactivă. 62% dintre ei au declarat că își vor ajusta strategia și lanțurile de aprovizionare, iar 58% au spus că își vor adapta strategia de creștere și se vor uita către alte țări.

**Analiza de date și Inteligența Artificială**

Raportul de anul acesta s-a uitat în profunzime la domeniile

analizei datelor și Inteligenței Artificiale (AI), două arii cheie care se află în atenția liderilor, pentru a obține punctul de vedere al acestora în ceea ce privește provocările și oportunitățile ridicate.

### **Analiza datelor – Lipsa informațiilor**

Chestionarul de anul acesta a adresat din nou întrebări referitoare la adecvarea datelor. Acestea s-au regăsit prima dată în ediția din 2009 a studiului. S-a constatat faptul că directorii executivi continuă să se confrunte cu probleme ridicate de lucrul cu propriile date, ceea ce se traduce într-un decalaj informațional semnificativ la nivelul ultimilor zece ani. În ciuda investițiilor de miliarde de dolari făcute în infrastructurile IT de-a lungul ultimului deceniu, executivii spun, în continuare, că nu pot primi informații relevante de care au nevoie pentru a putea lua decizii importante referitoare la stabilitatea și succesul pe termen lung al afacerilor.

Așteptările liderilor de afaceri au fost din ce în ce mai ridicate pe măsură ce tehnologia a avansat. Pe de altă parte, executivii sunt conștienți că nu au reușit să țină pasul în privința capabilităților de analiză a datelor raportat la expansiunea a volumelor de date care au fost generate în ultimul deceniu. Întrebați de ce nu primesc informații complete, executivii au indicat cu prioritate elemente precum „lipsa forței de muncă calificată în analiza datelor” (54%), „stocarea datelor” (51%) și „slaba fiabilitate a datelor” (50%).

Atunci când se vorbește despre acoperirea deficitului de competențe în propriile organizații, executivii admit că nu există o soluție rapidă. 46% văd recalificarea și îmbunătățirea aptitudinilor ca fiind variantele câștigătoare, în timp ce 17% consideră stabilirea unei legături tot mai strânse cu instituțiile de învățământ drept o opțiune.

*„Pe măsură ce schimbările tehnologice continuă să perturbe modul de funcționare al economiei, angajații care posedă abilități digitale și de analiză a datelor sunt din ce în ce mai căutați și mai greu de găsit. Pe de altă parte, nevoia de angajați cu soft skills este critică, motiv pentru care companiile, guvernele și instituțiile de educație trebuie să lucreze împreună pentru a adresa aceste nevoi ale companiilor,”* spune **Ionuț Simion, Country Managing Partner, PwC România.**

## **Inteligența Artificială (AI)**

85% dintre executivi sunt de acord cu faptul că inteligența artificială (AI) le va schimba în mod semnificativ afacerea în următorii cinci ani. Aproximativ două treimi consideră că impactul pe care aceasta îl va avea asupra afacerilor va fi mai mare decât cel pe care l-a avut internetul.

În ciuda viziunii pozitive asupra influenței pe care Inteligența Artificială o va avea, 23% dintre directorii generali spun că „nu au planuri în derulare” pentru a implementa AI, iar 35% „plănuiesc să implementeze” în următorii trei ani. 33% au adoptat o „abordare foarte limitată”. Mai puțin de 1 din 10 executivi au implementat AI la scară largă în organizațiile lor.

Atunci când vorbim despre impactul pe care AI îl va avea asupra locurilor de muncă, 88% dintre directorii generali din China consideră că această tehnologie va duce la dispariția mai multor locuri de muncă decât va crea. Executivii din alte țări ale zonei Asia-Pacific sunt de asemenea pesimiști referitor la această chestiune (60%, comparativ cu 49% la nivel global). Directorii din Europa Occidentală și America de Nord sunt mai puțini pesimiști, 38%, respectiv 41% consideră că AI va înlocui mai multe locuri de muncă comparativ cu cele pe care le va crea.

*„În ciuda faptului că organizațiile din zona Asia-Pacific,*

*America de Nord și Europa de Vest au raportat niveluri similare ale adopției Inteligenței Artificiale, observăm divergențe în creștere asupra modului în care acestea privesc potențialul impact al AI asupra societății și rolul pe care guvernele ar trebui să-l joace în dezvoltarea acestei noi tehnologii”, a declarat **Ionuț Simion, Country Managing Partner, PwC România.***

## **Despre PwC**

Misiunea PwC este de a construi încredere în cadrul societății și de a contribui la rezolvarea unor probleme importante. Firmele din rețeaua PwC ajută oamenii și organizațiile să creeze valoarea adăugată de care au nevoie. Suntem o rețea de firme prezentă în 158 de țări cu mai mult de 250.000 de profesioniști ce oferă servicii de calitate în domeniul auditului, consultanței fiscale și consultanței pentru afaceri. Spuneți-ne care sunt lucrurile importante pentru dumneavoastră și descoperiți mai multe informații despre noi vizitând site-ul [www.pwc.ro](http://www.pwc.ro).

[1] Focus Economics, 2018. [The World's Top 10 Largest Economies \(2019-2020\)](#).

[2] Aceasta este prima ediție a *Global CEO Survey* în care executivii au fost întrebați despre incertitudinile politice și războaiele comerciale.